

CEPLJENJE NOSEČNIC, ŽENSK V ČASU NAČRTOVANJA NOSEČNOSTI IN ZANOSITVE TER DOJEČIH MATER PROTI COVID-19

Cepljenje svetujemo:

- 1. Nosečnice se lahko cepijo.**
- 2. Doječe matere se lahko cepijo kadarkoli in ob tem ni potrebno prenehati z dojenjem.**
- 3. Ženske, ki načrtujejo nosečnost ali so v postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (OBMP), se lahko cepijo, z zanositvijo ni potrebno čakati.**

Priporočamo cepljenje z mRNA cepivi.

Obrazložitev:

Ob okužbi s SARS-CoV-2 imajo nosečnice dva do štirikrat večje tveganje za hujši potek bolezni kot enako stare nenoseče ženske. Pogosteje so sprejete v enoto intenzivne terapije, pogosteje potrebujejo mehansko ventilacijo in imajo povečano tveganje za smrt (1). Pri okužbi Covid 19 v nosečnosti je večje tveganje za carski rez in za prezgodnji porod, predvsem pri hujšem poteku bolezni (1,2). Povečano je tveganje za preeklampsijo in eklampsijo pri nosečnici ter večje tveganje za nizko porodno težo novorojenca (3).

V času testiranja cepiv proti Covid 19 so bile nosečnice izključene iz randomiziranih kliničnih preiskav tretje faze in priporočila o cepljenju so bila izdana na podlagi načina delovanja cepiv ter posameznih opisanih primerov (4,5). Od pričetka cepljenja se zbirajo podatki o cepljenju nosečnic. Spremlja se tako učinkovitost cepiv proti Covid 19 v nosečnosti, kot tudi stranske učinke cepljenja pri materi in plodu/novorojenčku. Do sedaj so zbrani podatki opazovalnih raziskav na velikem številu nosečnic (6,7). Nosečnice so pogosteje poročale o bolečini na mestu injiciranja cepiva, medtem ko so imele redkeje glavobol, bolečino v mišicah, vročino in mrzlico kot enako stare nenoseče ženske. Pojavnost zapletov v nosečnosti in pri novorojencih je bila pri cepljenih nosečnicah, ki so rodile, primerljiva s splošno populacijo in historičnimi podatki pred pandemijo Covid 19. Delež spontanih splavov, razvojnih nepravilnosti ploda po cepljenju ni povečano. Prav tako ni povečano tveganje za prezgodnji porod in smrt ploda v maternici. Dolgoročnih podatkov o vplivu cepiva na plod nimamo, glede na trenutne podatke in mehanizem delovanja cepiva, dolgoročnih zapletov ni pričakovati. Podatki so dostopni predvsem za mRNA cepiva (pri nas dostopna cepiva podjetja Pfizer in Moderna). Podatkov za cepljenje nosečnic z vektorskimi cepivi je bistveno manj. Glede na dosedanje podatke lahko zaključimo, da je cepljenje z mRNA cepivi v nosečnosti, v času zanositve in dojenja učinkovito in varno. Združenje za perinatalno medicino Slovenije, kot tudi vsa največja tuja združenja s področja ginekologije in porodništva, svetuje cepljenje nosečnic proti Covid 19 (8-11).

Protitelesa proti Covid 19 so bila po cepljenju dokazana v popkovnični krvi in v mleku doječe matere. Ta protitelesa predstavljajo pasivno zaščito ploda in novorojenca pred Covid 19 (12).

Skupina za pripravo in posodabljanje Covid 19 priporočil v porodništvu:

Marijana Vidmar Šimic, dr. med., prof. dr. Miha Lučovnik, dr. med., doc. dr. Tanja Premru Sršen, dr. med., Mirjam Druškovič, dr. med., mag. Lili Steblovnik, dr. med., mag. Gorazd Kavšek, dr. med., svetnik, doc. dr. Andreja Trojner Bregar, dr. med.

Viri:

1. Allotey J, Stallings E, Bonet M, Yap M, Chatterjee S, et al; for PregCOV-19 Living Systematic Review Consortium. Clinical manifestations, risk factors, and maternal and perinatal outcomes of coronavirus disease 2019 in pregnancy: living systematic review and meta-analysis. *BMJ*. 2020 Sep 1;370:m3320. doi: 10.1136/bmj.m3320. PMID: 32873575; PMCID: PMC7459193.
2. Knight M, Bunch K, Vousden N, Morris E, Simpson N, et al; UK Obstetric Surveillance System SARS-CoV-2 Infection in Pregnancy Collaborative Group. Characteristics and outcomes of pregnant women admitted to hospital with confirmed SARS-CoV-2 infection in UK: national population based cohort study. *BMJ*. 2020 Jun 8;369:m2107. doi: 10.1136/bmj.m2107. PMID: 32513659; PMCID: PMC7277610.
3. Wei SQ, Bilodeau-Bertrand M, Liu S, Auger N. The impact of COVID-19 on pregnancy outcomes: a systematic review and meta-analysis. *CMAJ*. 2021 Apr 19;193(16):E540-E548. doi: 10.1503/cmaj.202604. Epub 2021 Mar 19. PMID: 33741725; PMCID: PMC8084555.
4. Dostopno na: COVID19_cepiljenje.pdf (kclj.si)
5. Dostopno na: Joint Committee on Vaccination and Immunisation: advice on priority groups for COVID-19 vaccination, 30 December 2020 - GOV.UK (www.gov.uk)
6. Shimabukuro TT, Kim SY, Myers TR, Moro PL, Oduyebo T, et al; CDC v-safe COVID-19 Pregnancy Registry Team. Preliminary Findings of mRNA Covid-19 Vaccine Safety in Pregnant Persons. *N Engl J Med*. 2021 Apr 21. doi: 10.1056/NEJMoa2104983. Epub ahead of print. PMID: 33882218.
7. Zauche LH, Wallace B, Smoots AN, Olson CK, Oduyebo T, Kim SY, Petersen EE, Ju J, Beauregard J, Wilcox AJ, Rose CE, Meaney-Delman DM, Ellington SR; CDC v-safe Covid-19 Pregnancy Registry Team. Receipt of mRNA Covid-19 Vaccines and Risk of Spontaneous Abortion. *N Engl J Med*. 2021 Sep 8. doi: 10.1056/NEJMc2113891. Epub ahead of print. PMID: 34496196.
8. RCOG priporočila. Dostopno na: [COVID-19 vaccines, pregnancy and breastfeeding \(rcog.org.uk\)](https://www.rcog.org.uk/en/guidelines-research-services/coronavirus-covid-19-pregnancy-and-womens-health/covid-19-vaccines-and-pregnancy/covid-19-vaccines-pregnancy-and-breastfeeding/), povezava: <https://www.rcog.org.uk/en/guidelines-research-services/coronavirus-covid-19-pregnancy-and-womens-health/covid-19-vaccines-and-pregnancy/covid-19-vaccines-pregnancy-and-breastfeeding/>
9. ACOG priporočila. Dostopno na: [covid19vaccine-conversationguide-121520-v2.pdf \(acog.org\)](https://www.acog.org/-/media/project/acog/acogorg/files/pdfs/clinical-guidance/practice-advisory/covid19vaccine-conversationguide-121520-v2.pdf), povezava: <https://www.acog.org/-/media/project/acog/acogorg/files/pdfs/clinical-guidance/practice-advisory/covid19vaccine-conversationguide-121520-v2.pdf?la=en&hash=439FFEC1991B7DD3925352A5308C7C42>
10. Ministrstvo za zdravje Avstralija. Dostopno na: COVID-19 vaccination decision guide for women who are pregnant, breastfeeding, or planning pregnancy (health.gov.au), povezava: https://www.health.gov.au/sites/default/files/documents/2021/08/covid-19-vaccination-shared-decision-making-guide-for-women-who-are-pregnant-breastfeeding-or-planning-pregnancy-covid-19-vaccination-shared-decision-making-guide-for-women-who-are-pregnant-breastfeeding-or-planning-pregna_0.pdf
11. Kanada. Dostopno na: COVID-19: Pregnancy, childbirth and caring for a newborn - Canada.ca, povezava: <https://www.canada.ca/en/public-health/services/diseases/2019-novel-coronavirus-infection/prevention-risks/pregnancy-childbirth-newborn.html>
12. Gray KJ, Bordt EA, Atyeo C, Deriso E, Akinwunmi B, Young N, Baez AM, Shook LL, Cvrk D, James K, De Guzman R, Brigida S, Diouf K, Goldfarb I, Bebell LM, Yonker LM, Fasano A, Rabi SA, Elovitz MA, Alter G, Edlow AG. Coronavirus disease 2019 vaccine response in pregnant and lactating women: a cohort study. *Am J Obstet Gynecol*. 2021 Sep;225(3):303.e1-303.e17. doi: 10.1016/j.ajog.2021.03.023. Epub 2021 Mar 26. PMID: 33775692; PMCID: PMC7997025.